

***STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W ZESPOLE SZKÓŁ IM. KRÓLA WŁADYSŁAWA
JAGIEŁŁY W LIDZBARKU
(wersja dla ucznia)***

WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie. Standardy ochrony małoletnich obowiązują wszystkich pracowników szkoły i osoby współpracujące ze szkołą. Zapewniają Wam sprzyjające warunki do nauki oraz rozwoju zgodnie z Waszymi indywidualnymi możliwościami i potrzebami w atmosferze życzliwości, szacunku, akceptacji i bezpieczeństwa oraz zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia Waszego bezpieczeństwa i dobra.

Rozdział I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
3. Przez krzywdzenie małoletniego powinniście rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na Waszą szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie Waszego dobra, w tym zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

- Przemoc – zachodzi wówczas, gdy jakaś osoba odnosi się do drugiej w sposób niezgodny z wymaganiami relacji, która je łączy.
- Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
- Przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie małoletniego w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej.
- Wykorzystywanie seksualne – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.
- Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

Rozdział II

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA DZIECI

1. Pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę, kiedy Tobie lub innemu uczniowi dzieje się krzywda.

Rozdział III

PROCEDURY KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIAMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJOWOŚCI.

1. Dyrektor szkoły weryfikuje w Rejestrze sprawców przestępstw seksualnych każdą osobę przed dopuszczeniem jej do pracy z uczniami.
2. Wszyscy pracownicy, praktykanci, stażyści, wolontariusze mają obowiązek stosować Standardy Ochrony Małoletnich.

Rozdział IV

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIAMI A PERSONELEM

Wszyscy pracownicy szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę, kiedy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda.. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi. Zasady bezpiecznych relacji dotyczą następujących obszarów:

1. Bezpośredni kontakt z małoletnim oparty jest na poszanowaniu intymności i godności.
Formy takiego kontaktu, to :
  - kontakty w zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
  - stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących, konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie), indywidualne podejście do dzieci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi, w tym niepełnosprawnościami.
  - działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
  - zagrożenie lub panika spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.). Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
    - przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
    - erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk),
    - seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne),
2. Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:
  - wzbudzać w małoletnim poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
  - obniżać i niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
  - upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
  - naruszać granic (niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego ucznia bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość lub niepełnosprawność. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
  - wyłączenie skupiania uwagi na wybranych uczniach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
  - nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
  - zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
  - godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową,
  - dominacja w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,

- przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych uczniów przez silniejszych.
4. Kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza szkołą powinny być:
- ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych,
  - dokumentowane (zapisy w dokumentacji pracy wychowawczej, możliwość wykonania kopii/wydruku korespondencji mailowej, SMS-owej, zapisów na portalach społecznościowych),
5. Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:
- uczniowie w przypadku nagłego zachorowania mogą być odbierani ze szkoły jedynie przez rodziców/opiekunów lub osoby przez nich upoważnione,
- organizacja transportu, noclegu poza szkołą powinna być uzasadniona (np. wyjazd na wycieczkę szkolną lub inne wydarzenia organizowane przez szkołę),
  - opieka nad uczniami w sytuacjach wyjazdowych powinna być zgodna z przepisami o organizacji wyjazdów i wycieczek szkolnych.
6. Dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące uczniom, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna, wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi fizycznej i psychicznej.
- Rodzice i opiekunowie prawni uczniów mają prawo do wszelkich informacji na temat funkcjonowania ucznia na terenie szkoły, w trakcie wycieczek i innych wydarzeń organizowanych przez szkołę. Informacje na temat dziecka udzielane są jedynie jego rodzicom lub opiekunom prawnym.

Rozdział V

ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNEGO

1. W przypadku doświadczenia jakiegokolwiek formy krzywdzenia ze strony osób dorosłych lub małoletnich zawiadom nauczyciela, wychowawcę, pedagoga szkolnego, wicedyrektora szkoły lub dyrektora szkoły.
2. Stosownie do zgłoszonej sytuacji zostanie uruchomiona odpowiednia procedura.

Zasady bezpiecznych relacji uczeń – pracownik – załącznik nr 1.

Zasady bezpiecznych relacji między rówieśnikami z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami – załącznik nr 2.

Rozdział VI

PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIENIA O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADOMIENIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18. roku życia, jest ofiarą przemocy zostanie uruchomiona odpowiednia procedura stosowna do zgłoszonej sytuacji.

Rozdział VII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA STANDARDÓW PRACOWNIKOM SZKOŁY, MAŁOLETNIOM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM

1. Standardy są zamieszczone na stronie internetowej szkoły pod adresem www.zslidzbark.edu.pl.
2. Standardy w wersji papierowej dostępne są w bibliotekach szkół.

Uczniowie i rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są standardami na początku roku szkolnego.

Rozdział VIII

WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Nie wolno używać przemocy, znęcać się nad słabszymi, używać wulgarnego, obraźliwego języka.
3. Nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać.
4. Szanuj prawo innych uczniów do prywatności.
5. Nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Nie wolno utrwać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody i w sytuacjach, które mogą ich zawstydzić lub obrazić.
7. Nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych, ani nielegalnych substancji, także używać ich w obecności innych uczniów.

Rozdział IX

PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI W INTERNECIE ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające Was przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla prawidłowego rozwoju zapewniając Wam dostęp do Internetu podczas lekcji.
2. Szkolna sieć internetowa jest chroniona przez zapory i zabezpieczenia w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Rozdział X

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

1. Szkoła zapewnia ochronę Twojego wizerunku.
2. Wytyczne dotyczące zasad ochrony wizerunku małoletniego i danych osobowych stanowią załącznik 3.

Rozdział XI

ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Formy pomocy dziecku krzywdzonemu:
  - zauważenie sygnałów krzywdzenia i zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innym i służbami działającymi w lokalnym systemie pomocy
  - podjęcie współpracy z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia dziecka i rozwiązywania jego problemów
  - w uzasadnionych przypadkach podjęcie działań prawnych (zawiadomienie sądu rodzinnego, policji lub prokuratury)
  - objęcie ucznia na terenie szkoły konieczną pomocą w realizowaniu zadań szkolnych i budowaniu pozytywnych relacji z dorosłymi i rówieśnikami

- korygowanie zaburzenia zachowania dziecka w ramach codziennej pracy wychowawców i nauczycieli

Rozdział XII

MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW

1. Pracownicy szkoły, rodzice, uczniowie mogą proponować zmiany w standardach ochrony małoletnich oraz wskazywać na naruszenia w szkole ustalonych zapisów.
2. Dyrektor/wicedyrektor wprowadza niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie standardów ochrony małoletnich.

Rozdział XIII

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletnich.

1. Zdarzenia dotyczące ujawnionych bądź zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru małoletniego są dokumentowane na piśmie utrwalonym w postaci papierowej.
2. Dokumentacja przechowywana jest przez dyrektora szkoły lub osobę przez niego wskazaną.
3. Dokumentacja jest chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

Rozdział XIV

PRZEPISY KOŃCOWE

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Standardy ochrony udostępnione są również w wersji skróconej, przeznaczonej dla ucznia.

Załącznik nr 1. Zasady bezpiecznych relacji pracownika z małoletnim z uwzględnieniem sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnościami.

Każdy pracownik jest **zobowiązany** do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy jego **reakcja, komunikat bądź działanie** wobec dziecka/ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Działa w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z **małoletnim** zachowuje cierpliwość i szacunek
2. Słucha uważnie **małoletniego** i udziela mu odpowiedzi adekwatnych do **WIEKU I SYTUACJI**
3. Zapewnia **małoletnich**, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą mu lub wskazanej osobie o tym powiedzieć (zgodnie z wew. Procedurami) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy
4. Docenia i szanuje wkład **małoletnich** w podejmowanie działań i traktuje ich równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd)
5. Identyfikuje sytuacje uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, aby umożliwić realizację zadań, których dziecko jest beneficjentem (stosowanie metod pracy pedagogicznej najbardziej adekwatnych do rozpoznawanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia). Uwzględnia informacje dotyczące ucznia udostępnione przez opiekunów dziecka. W szczególności rozpoznaje:
  - funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki niepełnosprawności dziecka
  - warunki i sposoby niezbędne do zaspokajania podstawowych potrzeb dziecka (fizjologicznych, w tym sensorycznych, psychofizycznych, w tym potrzeby bezpieczeństwa)
  - sposoby regulacji emocji przez dziecko
  - sposób reagowania na bliskość fizyczną z inną osobą
  - sposób komunikowania się dziecka
  - inne istotne czynniki dla dzieckaPrzekazuje uczniowi w zrozumiały dla niego sposób wiedzę o jego prawach, obowiązkach, możliwościach uzyskania pomocy oraz normach i zasadach ich naruszania.
6. Nie faworyzuje, a przynajmniej unika faworyzowania
7. Szanuje **prawo małoletniego do prywatności**, a jeżeli musi odstąpić od tej zasady wyjaśnia to (np. aby chronić dziecko, ucznia odstępuje od zasady poufności)
8. Podejmując decyzje dotyczące **małoletniego** informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania
9. Unika zbędnego ryzyka w pracy z **małoletnim** – sprawdza czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne
10. Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich

11. Zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach reaguje z wycuciem, ale stanowczo, aby pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego
2. Nie wolno krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikającej z braku jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego
4. Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli pracownik jest ich świadkiem reaguje, ale z zachowaniem godności wobec osób zainteresowanych.
5. Nie wolno utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego
6. Nie wolno **zapraszać małoletnich** do swojego prywatnego domu/mieszkania ani **spotykać się** z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musi poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Nie wolno **kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji** i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy).
8. Nie wolno proponować **małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji**, jak również używać ich w ich obecności.
9. Jeżeli jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze informuje o tym dyrektora lub postępuje zgodnie z procedurą interwencji opisaną w POLITYCE.
10. Jeżeli utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) **zachowuje poufność** wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
11. Nie wolno przyjmować **pieniędzy** ani **prezentów** od małoletnich, ani ich rodziców.

12. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
13. Nie podejmuje innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem
- Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia WIEK DZIECKA, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.
- Pracownik kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem**, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.
- Zatem można w zależności od wieku, sytuacji, innych czynników wykonywać czynności pielęgnacyjne, higieniczne: pomaganie dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, korzystaniu z toalety, powstrzymanie dziecka od zrobienia sobie lub innym krzywdy.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji władzy.
14. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego osobom nieuprawnionym, w tym innym małoletnim. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
15. Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
16. Nigdy nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
17. Nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
18. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
19. Jeżeli jest **świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji** ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze informuje o tym dyrektora i postępuje zgodnie z procedurą interwencji opisaną w Procedurach Wewnętrznych.

Załącznik nr 2. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi z uwzględnieniem sytuacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnościami.

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają i nie dyskryminuj go ze względu na jakiegokolwiek cechy, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, orientację seksualną, przekonania polityczne lub status społeczny
2. Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób
3. Pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj.
4. Stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji Ci nie odpowiada
5. Jeśli pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką konflikt, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA - przykład 5 kroków:
  - 1) Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy.
  - 2) Powiedz co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. (komunikaty JA)
  - 3) Słuchaj co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj, to co usłyszałeś/usłyszałaś.
  - 4) Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć.
  - 5) Wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.

(w sytuacji nie rozwiązania konfliktu, możesz zwrócić się o pomoc do wychowawcy lub pedagoga szkolnego).
6. Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek
7. Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz od kolegi/koleżanki, zapytaj
8. Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, telefonu, tabletu, komputera innych osób i ich zawartości
9. Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy
1. Nie wolno Ci używać języka nienawiści ani tzw. hejtu
2. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki/kolegi ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej

3. Nie wolno Ci nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi/koleżanki bez ich jego/jej wyraźnej zgody
4. Nie wolno Ci wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek
5. Nie wolno Ci pożyczać rzeczy innych bez ich zgody
6. Nie wolno Ci zabierać, ukrywać rzeczy innych osób
7. Nie wolno Ci spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji ani zachęcać do ich spożycia kolegów/koleżanek
8. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w procedurach Wewnętrznych.